



Tomasz P. Terlikowski

秋田

# AKITA

Krv a slzy Matky

Zachráni  
Mária svet?

 ZACHEJ<sup>®</sup>.sk

# AKITA

Krv a slzy Matky

Tomasz P. Terlikowski

秋田

**AKITA**

**Krv a slzy Matky**

Zachráni  
Mária svet?

 ZACHEJ<sup>®</sup>.sk

Copyright © by Tomasz P. Terlikowski 2019  
Copyright © by Wydawnictwo Esprit 2019  
All rights reserved

z poľského originálu: *Akita: Objawienia i przesłania*

**Vydal:** © Zachej.sk, 2021

**Preklad:** © Pavol Petrik

**Grafika:** © bookwork.sk

**Jazyková korektúra:** PhDr. Adriana Matofáková, PhD.

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu  
Svätého písma (SSV, 2016).

**ISBN:** 978-80-8211-347-4

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie  
reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky,  
mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka  
autorských práv.

+ AMDG +  
Ad Maiorem Dei Gloriam

Venujem svojej manželke  
s poďakovaním za všetko.

Malgosia, si mojím životom.

# Úvod

V októbri 2018 vyzval pápež František k osobitnej modlitbe za Cirkev – a najmä za jej obranu pred diablom. Veriaci sa mali modliť nielen ruženec, ale aj modlitbu *Pod tvoju ochranu* a modlitbu k svätému archanjelovi Michalovi, ktorú napísal Lev XIII. Všetko v mene boja so satanom, ktorý ničí Cirkev. „Len modlitba ho môže premôcť,“ zdôraznilo sa v osobitnej poznámke. „Ruskí mystici a veľkí svätci všetkých tradícií odporúčali, aby sme sa v prípade duchovných ťažkostí chránili plášťom svätej Matky Božej a modlili sa modlitbu *Pod tvoju ochranu*,“<sup>1</sup> bolo doplnené. A netreba skrývať, že takáto modlitba sa nepodarí každý deň. Nie každý deň pápež – tentoraz sa hovorí o jeho predchodcovi – vraví o tom, že potrebuje našu podporu, aby nepodľahol. „Modlite sa za mňa, aby som neutiekol zo strachu pred

---

1 Pápež vyzýva veriacich na celom svete, aby sa modlili za ochranu Cirkvi, [www.pap.pl/aktualnosci/news%2C305188%2Cpapierz-wzywa-wiernych-na-swiecie-do-modlitwy-o-ochrone-kosciola.html](http://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C305188%2Cpapierz-wzywa-wiernych-na-swiecie-do-modlitwy-o-ochrone-kosciola.html).

vlkmi,“<sup>2</sup> prosil Benedikt XVI. počas homílie pri inaugurácii svojho pontifikátu. Niekoľko dní predtým počas homílie, ktorú mal ešte predtým, než ho zvolili za pápeža, hovoril o tom, že loďkou Cirkvi hádzu búrlivé vlny.

„Koľko ‚závanov vedy‘ nám priniesli ostatné desaťročia, koľko ideologických prúdov, koľko moderných myšlienkových smerov... Boli to často búrlivé vlny, ktoré pohadzovali myslenie mnohých kresťanov ako malú loďku z jedného extrému do druhého: od marxizmu k liberalizmu až po libertinizmus; od kolektivismu k radikálnemu individualizmu; od ateizmu k vágnej náboženskej mystike; od agnosticizmu k synkretizmu atď.“<sup>3</sup>

Tieto slová, a môžeme ešte citovať mnohé podobné, dávajú na vedomie, že žijeme v tých zvláštnych časoch. Apokalypsa klope na bránu, mnoho kresťanov vykonáva formálnu apostázu a samotnou Cirkvou zmietajú neustále búrky.

Sexuálne škandály, dojem, že sa Svätá stolica odkláňa od jednoznačného morálneho učenia, neustále spory medzi poprednými kardinálmi a teológmi, vzájomné obviňovanie z heréz – to všetko už v dejinách Cirkvi bolo, ale v čase sociálnych médií a rýchleho šírenia informácií (niekedy pseudo-informácií) nadobúda osobitný význam. Zmätok a apostáza

---

2 Homília Benedikta XVI. pri inaugurácii pontifikátu, [www.papiez.wiara.pl/doc/371839.Homilia-Benedykta-XVI-podczas-inauguracji-pontyfikatu-Caly-tekst/4](http://www.papiez.wiara.pl/doc/371839.Homilia-Benedykta-XVI-podczas-inauguracji-pontyfikatu-Caly-tekst/4).

3 Homília kardinála Josepha Ratzingera počas svätej omše „pro eligendo Romano Pontifice“, [www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WR/inne/ratzinger\\_proeligendo\\_18042005.html](http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WR/inne/ratzinger_proeligendo_18042005.html).

spôsobujú, že tisíce a možno aj milióny duší idú do zatre-  
nia. Preto sám Boh čoraz častejšie zasahuje do našich dejín  
tým, že nám posielal Matku Božiu. Zjavenia z Rue du Bac,  
Lúrd, Fatimy, Akity alebo Kibeho (aby sme menovali len tie,  
ktoré Cirkev oficiálne uznáva) sú veľkým volaním Matky,  
ktorá chce zachrániť svoje deti, a poukazujú na základy, na  
ktorých môžeme budovať svoj život v časoch chaosu a du-  
chovného zmätku. Svätý Ján Pavol II. vo Fatime 13. mája  
1982 povedal:

„Najväčšou prekážkou na ceste človeka k Bohu je hriech, zo-  
trvávajúce v hriechu a nakoniec zapretie Boha. Vedomé vyho-  
denie Boha zo sveta ľudskej mysle. Odpojenie všetkej pozem-  
skej činnosti človeka od neho. Odmietnutie Boha človekom.  
V skutočnosti sa večná spása človeka nachádza iba v Bohu.  
Odmietnutie Boha človekom, ak je rozhodné, vedie logicky  
k odmietnutiu človeka Bohom (porov. *Mt* 7, 23; 10, 33),  
k odsúdeniu.

Vari Matka, ktorá so všetkou láskou, ktorú v nej prebúdzal  
Duch Svätý, túži po spáse všetkých, môže mlčať pri spochybnovaní  
samotnej podstaty ich spásy? Nie, nemôže. Keďže poslanstvo  
Panny Márie Fatimskej je materinským poslanstvom, je  
silné a jednoznačné. Znie vážne. Znie ako slová Jána Krstiteľa  
na brehu Jordánu. Vyzýva na pokánie. Varuje. Vyzýva k modlitbe.  
Odporúča ruženec. Poslanstvo je určené každému človeku.  
Láska Matky Spasiteľa siaha na každé miesto, ktorého sa  
dotklo dielo spásy. Jej starostlivosť sa týka každého jednotlivca  
našej doby, všetkých spoločností, všetkých národov a štátov.  
Spoločnosť, ktorým hrozí apostáza, stojí pred hrozbou mo-



rálnej degradácie. Úpadok morálky spôsobuje úpadok spoločenských.<sup>4</sup>

To isté možno povedať o Cirkvi. Keď prestane hlásať morálne pravdy, keď prestane byť „znamením protirečenia“ pre svet, stratí nielen dôveryhodnosť, ale prestane byť potrebná. O jave jemne maskovanej apostázy Cirkvi, odmietaní skutočného pôsobenia Boha v dejinách alebo ľudskom živote, odmietaní pravdy katolíckeho učenia zo strany niektorých katolíkov – vrátane hierarchov a teológov – hovorila Matka Božia priamo počas zjavení v Akite. Hoci sú jej slová hrozivé, sú mimoriadne aktuálne:

„Pôsobenie diabla prenikne aj do Cirkvi až do takej miery, že kardinál bude proti kardinálovi, biskup proti biskupovi. Kňazmi, ktorí ma uctievať, budú pohŕdať, a ich spolupratia im budú spôsobovať problémy [...]. Kostoly a oltáre budú vyrabované; Cirkev bude plná tých, ktorí budú robiť kompromisy, a diabol bude zvädzať mnohých kňazov a veľa duší zasvätených službe Pánovi. Satan bude obzvlášť bezohľadný voči dušiam zasväteným Bohu.“<sup>5</sup>

A nie je to len jedno z mnohých súkromných zjavení, ale také, ktorého dôveryhodnosť a pravdivosť potvrdil miestny biskup i nedávne rozhodnutia Svätého Otca Františka, ktorý Akitu, miesto zjavení, urobil jedným z hlavných centier mod-

---

4 Homília pápeža Jána Pavla II. – Fatima, [www.sekretariatfatimski.pl/jan-pawelii-i-fatima/168-homilia-papieza-jana-pawla-ii-fatima](http://www.sekretariatfatimski.pl/jan-pawelii-i-fatima/168-homilia-papieza-jana-pawla-ii-fatima).

5 I. Corona, Akita. Objawienia i oredzia Matki Bozej przekazane japonskiej zakonnicy Agnieszce Sasagawa, preklad do poľštiny M. Stebart COR, Krakov 2019, s. 26 – 27.

litby za pokoj a vyjadril želanie ísť ta počas svojej návštevy Japonska.

Prečo takéto rozhodnutie? Prečo sám Svätý Otec chcel ísť na miesto, ktoré jeho kritici označili za dôkaz škodlivosti jeho pôsobenia? Prečo by pápež, ktorý je médiami často považovaný za obhajcu katolicizmu bez požiadaviek a naivne optimistického, chcel ísť ta, kde Matka Božia varuje pred dôsledkami takéhto myslenia? Odpoveď je, ako sa zdá, celkom jednoduchá. František vôbec nie je taký jednorozmerný, ako by ho chceli vykresliť jeho oponenti aj priaznivci. V jeho mysli ostáva živým neobyčajne silný apokalyptický prvok, ako aj uvedomenie si pôsobenia zlého ducha – čo je zakorenené v ignaciánskej tradícii. Mária je liek a ochrankyňa veriacich pred pôsobením diabla. Svätý Otec, tak ako jeho predchodcovia, si uvedomuje hlbokú krízu a vnútorné rozdelenie Cirkvi, a preto označuje Akitu za dôležité miesto pre katolíkov. Je zaujímavé, že to robí, keďže samotná Akita nie je zvlášť známym centrom ani v samotnom Japonsku. Japonskí biskupi a kňazi o ňom hanebne mlčia a keď som sa jedného z nich (veľmi milého filipínskeho farára v Akite) pýtal na fenomén zjavení, vášnivo ma presviedčal, že nemá zmysel sa tým zaoberať, lebo je veľa zaujímavejších tém. František teda opäť ide proti prúdu dominantných smerov a poukazuje na miesta a udalosti, o ktorých mnoho katolíkov (najmä tých, ktorí ho zjavne zbožňujú) nechce počuť. Nie bez významu je, myslím, aj láskavý prístup, ktorý má sám Jorge Bergoglio k Japonsku, v ktorom sa ako mladý jezuita chcel stať misionárom.

Je zaujímavé, prečo si Mária vybrala Akitu za miesto svojich zjavení. Japonsko nie je katolícka krajina. Žije tam nece-

lý milión veriacich v Krista, z čoho viac ako polovicu tvoria protestanti a len 45 % katolíci. Laicizácia postupuje rýchlo, Cirkev tam nemá žiadne misijné úspechy a misionári (jeden z nich mi o tom priamo hovoril) často nezaznamenajú počas svojho života žiadne obrátenie. Jedným slovom, z ľudského hľadiska je to zlé, možno aj veľmi zlé. A napriek tomu práve tam, na úbočie, nie do centra japonského katolicizmu, čiže do Nagasaki, prichádza Matka Božia, aby odovzdala Cirkvi a svetu šokujúce posolstvo. Prečo? Čo je na japonskom katolicizme a japonskej situácii také, že Mária prichádza práve sem? Môžeme hovoriť o akejsi „duchovnej geografii“, pre ktorú miesto má vždy význam? To všetko sú otázky, s ktorými sa nevyhnutne stretne, keď sa zaoberáme Akitou. Aj ja som sa musel s nimi stretnúť, keď sa začalo moje životné dobrodružstvo, ktorým bola púť do Japonska.

Ako sa to stalo? Ľudsky to bola čistá náhoda, ale v duchovnom živote náhody neexistujú, najmä nie vtedy, keď sa to týka Nepoškvrnenej. Moje dobrodružstvo s Akitou a Matkou Božou z tohto miesta sa začalo životopisom „poloblázna Nepoškvrnenej“, svätého Maximiliána Máriu Kolbeho. Krátko po jeho zverejnení mi zavolala Marta Olczykowska, spoluma-jiteľka cestovnej kancelárie *Misja Travel*, s otázkou, či by som súhlasil prednášať o svätom Maximiliánovi počas konferencie o Kolbem, ktorú organizuje jej firma v Poznani. Prečo by som nemal súhlasiť? Bez veľkého premýšľania som odpovedal, že sa dostavím v určený deň na stretnutie a budem hovoriť o svojom obľúbenom svätcovi. Problém nastal, keď som sa po niekoľkých týždňoch a krátko pred plánovanou prednáškou pozrel do kalendára a ukázalo sa, že v ten istý deň mám ďalšiu

prednášku v Lodži. Nemám schopnosť bilokácie, a preto som sa rozhodol zavolať do Poznane a informovať ich, že nedorazím. Nenašiel som však telefónne číslo do kancelárie ani na paniu, ktorá ma pozvala. V tom druhom prípade som neskôr zistil, že aj keby som číslo našiel, asi by som sa jej nedovolal, lebo v tom čase nebola v Poľsku. Začal som teda nad tým premýšľať, až som nakoniec prišiel k tomu najjednoduchšiemu nápadu a poprosil som o pomoc svätého Maximiliána. A on zasiahol. O pár hodín mi zavolali organizátori konferencie z Lodže a oznámili mi, že vystúpim ako posledný, čo znamenalo, že ráno budem môcť byť v Poznani, poviem im, čo mám, o svätom Maximiliánovi a potom sa budem ponáhľať do Lodže (Bohu vďaka za diaľnice).

A tak sa aj stalo. Ráno som šiel do Poznane, mal som prednášku a hneď som bežal k svojmu autu, aby som šiel do Lodže. Už som išiel štartovať, keď za mnou prišli majitelia kancelárie a spýtali sa, či som bol niekedy v Japonsku.

„Nie.“

Odpoveď bola krátka, lebo som sa naozaj ponáhľal.

„A chceli by ste?“ Trvali na svojom, hoci videli, že nemám čas.

„Kto by nechcel?“ odpovedal som.

„Napíšeme vám návrhy termínov,“ oznámili mi.

Nebudem sa tváriť, že som im uveril. Bol som presvedčený, že je to čistá zdvorilosť. O dva týždne som však v schránke našiel mail s uvedenými dátumami. Vybral som si jeden z nich a v marci 2018 som sa po prvýkrát vybral do Japonska. Všetko vďaka mojej neobyčajnej manželke, ktorá s obdivuhodnou trpezlivosťou a veľkou láskou znáša moje cesty, nápady a neprítomnosť doma. S touto cestou súhlasila. V Japonsku som mal

len prednášať o svätom Maximiliánovi, ale čo... Po troch dňoch som prevzal štafetu od sprievodcu kňaza a on sám na štvrtý deň púte hovoril ľuďom, že ak majú nejaké otázky, rád na ne odpoviem. Jediným problémom pre mňa bolo hovoriť o gejšiach, ale pripravil som sa a nejakto fungovalo. Na piaty deň sa ma sprievodkyne Hanna Poredová a Barbara Miazgová opýtali, či by som sa nechcel stať stálym sprievodcom. Keďže som neveril, že je to možné, ponáhlal som sa súhlasiť s návrhom. A takto sa to začalo. Vtedy som po prvýkrát hovoril o Akite. Pricestoval som tam na piaty deň púte, po návšteve Tokia (37 miliónov obyvateľov), Nagasaki (centrum japonského katolicizmu) a Kjóta (jedno z mála miest, ktoré prežilo americké nálety). V samotnom meste okrem hotelov, bytoviek a kancelárskych budov nie je nič zaujímavé. Aj pompézne inzerovaný Šogúnov palác je len replikou zo sedemdesiatych rokov 20. storočia. Dôkladne som preskúmal Akitu a hľadal zaujímavé miesta, ale bezvýsledne. Sklamáný som sa nasledujúce ráno vybral do svätyne. Viezol ma taxikár, ktorý mal asi deväťdesiat rokov. Nemal ani poňatia o zjaveniach, ale je jasné, že miesto poznal, lebo ak Američania, Filipínci, Taiwanci a Poliaci, ktorí prichádzajú do Akity, chcú niekam ísť, tak práve tam.

Jeho nevedomosť by ma nemala prekvapiť. Na letisku ma oslovili novinári z tokijskej televízie s otázkou, prečo som prišiel do Japonska. Odpovedal som, že jedným z dôvodov bolo ísť do Akity. Ich tváre vyjadrovali emócie, ktoré by v Poľsku určite vyvolali v takejto situácii odpoveď: „Do Pacanówa?“<sup>6</sup> Z japonského pohľadu v Akite nie je nič. A to mi aj pove-

---

6 V slovenskom význame niečo ako „zapadákov“ (pozn. vyd.).

dali. Ja im na to, že Akita je cieľom mojej cesty, lebo sa tam kedysi zjavila Matka Božia. Vtedy prejavili ešte väčší údiv. Nikdy o tom nepočuli. To nie je prekvapujúce, lebo správy o Akite sa k mnohým japonským kňazom nedostali, o čom som sa mohol veľakrát presvedčiť. S otcom Janom Burym, saleziánom, ktorý pracuje v Japonsku už štyridsať rokov, som sa stretol v Nagasaki a spoločne sme sa vybrali do Unzenu, nevyhasnutého stratovulkánu, v ktorom kedysi varili kresťanov zaživa. Výhľady boli nezabudnuteľné, lebo sme konečne našli japonskú dedinu, úplne odlišnú od miest na západný spôsob. Zaujímalo ma však, čo tento kňaz, ktorý veľmi dobre poznal Japonsko, povie o Akite. Ukázalo sa, že nie veľa.

„Poznáte Akitu?“ spýtal som sa.

„Od čias, keď ma ta zaviezli poľskí saleziáni, ktorí o nej chceli nakrútiť film,“ bola odpoveď.

„A predtým?“

„Predtým som o nej nič nevedel. Vôbec. Nezaujímalo ma to.“ Salezián vyzeral trochu zahanbene.

„A ostatní japonskí katolíci poznajú toto miesto?“ zabídal som.

„Nie. Ak tam niekto putuje, sú to Poliaci, Američania alebo Filipínci,“ odvetil.

„Chýba Japoncom mariánska úcta?“ hľadal som odpoveď. Salezián sa na mňa rozhorčene pozrel.

„Prečo? Je to veľmi mariánska Cirkev,“ odvetil.

Potom mi povedal, že keď sa po dvestosedemdesiatich rokoch skončilo prenasledovanie kresťanov, otázka o úcte k Matke Božej bola jednou z troch kľúčových, ktoré skrývajúci sa kresťania položili katolíckemu misionárovi. A až keď im

misionár odpovedal správne, povedali mu, že sú „s ním jedného srdca“. Akoby to nestačilo, modlitba ruženca (na budhistických modlitbových šnúrkach) a úcta k Matke Božej, ktorú maskovali figúrkami Bódhisattvu Kannona, im pomohli vytrvať vo viere v situácii, v ktorej sa vyznávanie viery trestalo smrťou nielen vyznávača, ale aj jeho rodiny.

Prečo teda nie sú v Japonsku známe zjavenia v Akite? Túto otázku som položil inému saleziánovi, otcovi Tadeuszovi Sobonovi, ktorý prišiel do krajiny vychádzajúceho slnka ako seminarista a odvtedy pracuje len tam. „Asi nemôžu uveriť, že by Mária mohla prísť do takej malej cirkvi,“ odvetil kňaz. Po chvíli premýšľania dodal: „A navyše, všetkých nás japonských kňazov formoval v oblasti mariológie kňaz a teológ, ktorý od samého začiatku odmietal pravdivosť týchto zjavení.“ To mohla byť odpoveď, ale nevysvetlila všetko. Pochopil som to, keď som mohol po prvýkrát navštíviť svätýňu v Akite. Neskrývam, že som bol prekvapený. To miesto malo svoje zvláštne čaro. Biele steny udržiavané v japonskom štýle, kresťanská symbolika, ale vyjadrená japonským spôsobom, úhľadne upravená záhrada v zenovom štýle, studňa, ktorá vyzerala, akoby v nej boli pramene živej vody, a na obzore veľké zasnežené hory. Ten pohľad vyrážal dych. A keď som vošiel do kaplnky, pocit sa ešte umocnil. Neveľká soška, cez ktorú sa zjavovala Mária, a bohostánok priťahovali pozornosť. Na druhej strane, ticho, mystické ticho, atmosféra modlitby obklopujúca človeka pozývala na stretnutie s Ježišom a jeho Matkou. Ruženec sa tam modlil veľmi ľahko a hoci sa adorácia Eucharistie zdala krátka, v skutočnosti trvala takmer hodinu. A to nie je len môj dojem. Pamätám si skupinu (ďalšiu skupinu, s ktorou som tu bol),

ktorá sa stále sťažovala na to, prečo ideme na takú perifériu. Načo potrebujeme Akitu, keď je toľko ďalších miest? Sťažnosti ustali, keď sme sa dostali do svätyne a začali sa tam modliť. Cesta späť plynula v tichu. Už nikto nepoložil otázku načo, ale len: „Budem sa ta môcť vrátiť?“ Mne to bolo dopriate. Od svojej prvej púte som viackrát cestoval do Japonska a Akity a existuje veľa náznakov, že ma budúcnosť ešte prekvapí. Za každým, keď kľáčim pred soškou Matky Božej, mám v očiach slzy, a keď vyjdem von do mariánskej záhrady, premôže ma nálada modlitby.

Z tohto stretnutia s Máriou v Akite, ako aj s Japonskou cirkvou (tieto dve veci sa nesmú a nemali by sa oddeľovať) vznikla táto kniha. Je to trochu novinárske, ale aj teologické hľadanie významu toho, čo sa tam stalo. Je to pohľad na jedno z najdôležitejších, a tak málo známych mariánskych zjavení v 20. storočí, ktorých význam sa ešte odhaľuje. Čitateľ v nej nájde podrobný opis udalostí z Akity, ako aj príbeh vizionárky. Stretne sa aj s japonským katolicizmom v celej jeho komplikovanej histórii. Bez tohto širokého pohľadu, ponorenia sa do mučeníctva, ale aj do neuveriteľnej vernosti Kristovi sa nedá porozumieť udalostiam zo sedemdesiatych a osemdesiatych rokov minulého storočia v istom japonskom meste.







PRVÁ KAPITOLA

## Cirkev Veľkej soboty

Prvý kontakt s Japonskou cirkvou môže byť šokujúci. Maličké, chudobné kostolíky, často so statusom katedrály, sú zvláštnym znakom japonského katolicizmu. Vo veľkých metropolách sa nedajú nájsť ľahko, často sú ukryté niekde bokom. Niekedy sú vedľa nich – ako v Tokiu – veľké katolícke rehoľné univerzity. Prázdne steny, niekoľko obrazov a veriaci, ktorí sa ticho klaňajú Najsvätejšej sviatosti. Nič veľké, nič, čo by sa na prvý pohľad zapamätalo. Nič, čo by sa dalo krásne zachytiť na pohľadniciach. Výnimkou je katedrála v Nagasaki alebo prvý chrám postavený v tomto meste, kostol Oury. Naozaj zaujmú nielen svojou úžasnou históriou, ale aj – v prípade Oury – bielou siluetou a peknými vitrážami. Katedrála je zasa o to zaujímavejšia, že sa pozdvihla z ruín po tom, čo necelého pol kilometra od jej veží zhodili atómovú bombu. Medzi veriacimi, ktorých

rok čo rok ubúda, nevidno žiadnu zvláštnu duchovnú moc. V nevelkom farskom kostolíku v Akite (akých je v Japonsku väčšina) ma miestny farár, verbista z Filipín, ubezpečoval o tom, že práca na tomto mieste je jeho splneným snom. Ale keď som sa začal pýtať na štatistiky, zrazu zosmutnel. „Viete, tento rok sme mali pätnásť pohrebov, tri krsty a žiadne manželstvá,“ povedal. „V nedeľu máme päť svätých omší. Na prvej je sedem ľudí, na druhej pätnásť, na tretej sedemnášť, na štvrtej päť a na piatej asi dvadsať, ale to je filipínska svätá omša,“ dodal. Oči sa mu smiali, ale keď začal rozprávať o umierajúcej farnosti, žiara v nich vybledla. Nie inak o každodennom živote kresťanov v Japonsku hovoril salezián otec Tadeusz Soboň, ktorý už niekoľko rokov žije a pracuje v krajine vychádzajúceho slnka. Aj on zdôraznil, že Japoncov je veľmi ťažké obrátiť. Mnohí z nich sú ochotní rozprávať sa o kresťanstve alebo čítať evanjelium, ale keď dostanú ponuku na krst, vyhýbajú sa rozhodnutiu. „Preto mnoho misionárov v Japonsku nikoho nepokrstilo, hoci tu pôsobia už dlhé roky,“ uviedol rehoľník. Tieto postrehy potvrdzujú aj samotní Japonci, ktorí síce dychtivo diskutujú o kresťanstve, ale na otázku o obrátení odpovedajú smiechom ako jeden z mojich diskutujúcich v Tokiu: „Prečo by som to robil? Aby som bol v kostole každý týždeň? Ako šintoista som tam, kde chcem, ale ako katolík by som mal veľa povinností. Načo mi to je?“ Toto je v Japonsku bežný postoj.

## Japonská duchovní cesta

V Japonsku už nejaký čas nepanuje voči kresťanstvu nepriateľstvo. Nahradila ho úplná ľahostajnosť. Odkiaľ to pochádza? Existuje veľa náznakov, že zo špecifickosti japonskej religiozity všeobecne. Na rozdiel od Európy sa v krajine vychádzajúceho slnka nestretávame s ateistami alebo agnostikmi, ale je ťažké jasne deklaroväť, akého vyznania je Japonec. Najčastejšia odpoveď – trocha žartovne – je, že sa narodil ako šintoista, oženil sa ako kresťan a zomrie ako budhista. A nie je to lož. Stáva sa, že dieťa po narodení zanesú do šintoistického chrámu, kde dostane požehnanie, svadby mávajú Japonci často u protestantov (bez podmienky krstu, ale v peknom zbore a so sálou prispôsobenou na bankety) a špecialistami na pohreby sú budhistickí mnísi, ktorí sa zaoberajú všelijakými rituálmi súvisiacimi so smrťou. Problém s celým týmto náboženským špekulovaním je len taký, že Japonci v podstate nepraktizujú nič vážne. Šintoizmus v ich živote je obmedzený na niekoľko návštev chrámu ročne, kde zazvonia na zvončeky, dostanú rôzne „požehnania“ a poprosia o podporu v podnikaní. Hoci v Japonsku, samozrejme, existujú starobylé a zaslužilé zenové kláštory (alebo iné školy), vo väčšine menších kláštorov (názov môže byť mäťúci, lebo kňazi alebo mnísi sú prevažne ženatí a hodnosť predstaveného chrámu sa dedí z otca na syna) sa budhizmus obmedzuje na modlitby za zosnulých a vyberanie príslušných poplatkov za ne. Ak si niekto myslí, že v nich zažije *satori* alebo dostane *koan*, ktorého meditácia ho bude viesť k osvieteniu, potom sa mylí. Nič také. Japonská verzia budhizmu nemá veľa spoločného s jeho indickými alebo dokonca čínskymi koreňmi.